

TÁROGATÓ.

Vegyes tartalmu lap.

a gazdasági egyesület, vidéki- és városi nőegylet, s a Szamos-Tisza hát közlönye.

<p>Megjelenik: Hetenkint egyszer szombaton reggel.</p> <p>Szerkesztői iroda: Várutca 53-ik szám első emelet.</p> <p>Kiadó-hivatal hová a hirdetések és előfizetési pénzek utasítandók: templom-utca 348 sz.</p>	<p>Előfizetési feltételek: Helyben egészévre 4 fl. félére 2 fl. negyedévre 1 fl. Vidékre postán, egészévre 4 fl. 50 kr., félére 2 fl. 25 kr., negyedévre 1 fl. 13 kr. Egyes szám ára: 10 ujkr.</p> <p>Zombori Gedő felelős szerkesztő.</p>	<p>Hirdetések ára: három hasábos petítor egyszeri hirdetésnek csak 4 kr. kétszerinél 3 kr. háromszorinál 2 kr. Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr. A nyilttérben a háromhasábos petítor beigtatási díja 20 kr.</p> <p>Kiadó Kovács Márton.</p>
--	--	---

Nyilvános köszönet.

A szatmár-megyei jótékony nőegylet nevében őszinte köszönetet fejezek ki Domahidy István és Gulácsy Bertalan uraknak azon ernyedetlen buzgalom és szíves fáradozásért, melyet a nőegylet által jótékony célokra adott két táncvizgalmat rendezésénél tanúsítottak.

Kende Lajosné,
egyleti elnök.

FELHÍVÁS.

Azon lelkes honfiak, kik az ügy fontosságától áthatottan takarékpénztári íveket elfogadni szakra gyűjtést elvállalni szíveskedtek, tisztelettel felkérem: buzgóságuk eredményét — bár mekkora legyen is ez, e hó végéig okvetlen beküldeni, hogy magukat a további teendők felől, biztosan tájékozhatassuk. — Tisztelettel

Szatmárt, jan. 28. 1865.

Gr. Dégenfeld Pál,
B. Vécsey József,
Ujfalussy Miklós,
Gyene Károly,
a takarékpénztári ívek kiboesátói, kezelői.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSUNK.

III.

Vidékünkön az igazságszolgáltatást elsőbíróságilag gyakorolják.

1. A városi főbíró és ugynevezett harmas bíróság a summás szóbeli ügyekben.
2. A városi törvényszék minden egyéb ügyekben.
3. A szolgabírók esküdttsaikkal a summás szóbeli, rövid visszahelyezési és becsületsértési ügyekben.
4. Az alispáni bíróság az arányosítási, urbéri, határozási és rövid vissza helyezési ügyekben.
5. A megyei törvényszék.
6. A debreceni váltótörvényszék.
7. A tiszántúli kerületitábla Debrecenben.
8. A királyi ítélőtábla.
9. A szentszék a házassági, hitszegési és a végintézet kül kellekei körül forgó ügyekben.

Bármily kívánatos volna mindezeknél az ügyek folyamán hiteles adatok nyugvó kimutatása: mégsem fog az e cikkek folytán adatok hiányában megtörténni, ha csak azon szerencsésebbek, kik ily adatokkal bírnak, a fennmaradó hézagokat ki nem töltendik. Azonban tegyük, a mit tenni hatalmunkban áll.

Adataim a városi, summás szóbeli ügyekben gyakorolt bíráskodást jobbra a törvény világos szavai és célszerű alkalmazkodónak mutatják s esupán két megjegyzést tesznek szükségessé. Az egyik azon könnyűsége vonatkozik, melylyel, nem ritkán még világos okmány mellett is, ha az ellenfél tagadást tesz, az ügy rendes szóbeli perre utasítatik, mi a törvény kifejezett célszerűsége.

a gyors és olcsó igazságszolgáltatással rendelkezik. A másik a perköltségeket illeti, melyek gyakran nem ítéletnek meg, holott az 1837. XXI t. cz. 11 §. a nyilván rendeli, hogy a pernek bírőképen meghatározandó törvényes költségeit a vesztes fél megteríteni köteles legyen. Mert hogy mindenki személyesen tartozik megjelenni a bíróság előtt, a törvény nem rendeli, de, mit sok esetben lehetetlen is volna, nem is rendelheti. Hogy pedig képviselője díjját sokszor igen csekély összegű követelésből fedezze, melyet épen ellenfele jogtalan késlekedése és halogatása miatt kénytelen bírói uton venni be, az osztó igazsággal teljességgel meg nem egyeztetendő.

A városi törvényszék bírói eljárásra nézve előre kell boesátnom, hogy a törvénykezési és közigazgatási ügyek a városi hatóságnál nincsenek elkülönözve a tisztviselői személyzetet illetőleg, a menyenyiben a közigazgatási ügyek vitelénél ugyanazon tanácsnokok működnek közre, kik az igazságszolgáltatás fonalát is kezökben tartják. Hogy e körülmény az igazságszolgáltatás gyorsabb folyását akadályozza, természetes. De hadd beszéljenek az adatok, még pedig két rovat alatt u. m:

E. a peres ügyekben:

1-ső ügyben a keresetlevél beadott 1862 január 29-ikén.

Tárgyalási hatámap 1862 február 24.

A felek elhalaszták „ mártius 3.

A tárgyalási jegyző könyv előadatott 1862 május 8.

TÁRCA.

A szatmári diákokról.

1672.

A szatmári ref. önképző társulatnak.

I.

„Rákóci jön, Rákóci jön“
Az ellenség jajong, remeg.
A gőgöt mely ugy kérkedett;
Ez a villám ütötte meg!

A hab az égig tornyosult,
S ki eédig a hajón vala,
Ez áradat elől kitér,
Vagy ebként vész el általa!...

— Rákóci jön, Rákóci jön....
A honra im új nap sütött,
A számadás órája ez,
S az óra, hallga! már ütött!...

Könyv el veled! elő te kard!
Isten hozzád muzsák laka!
A harsi sík lesz iskolánk,
S tanulmányunk: a bős csata;

„Mikolaj te vagy vezér!
S követ hetvennél több diák
Megyünk, vezess! S az éjjelen
Az iskolát mind elhagyak.

II.

„Ne búslakodj szép galambon,
Ne sird tele könnyel arcod!
Nem hagyhatom el a harcot....“

Ugye-e nem is tartasz vissza,
S búcsúzásul adsz egy csókot?..
És a két ajk összeforrott.

„Diesősséggel térek hozzád,
S miért küzdtem fáradoztam,
Szivem a tiéden dobban“....

„Szivem a tiéden dobban“....
Vissza ezt sugta a lányka,
S ifja eltűnn a homályba.

III.

A batizi himes téren
Sápadt lányka zokog sirva,
Nagy bánatja, zord kezekkel
Szép arcára fel van írva.

„.... Hogy csatáz ott, mint oroslán
Valamennyi, kivált Lászlóm!
„Csak előre! csak előre!“
S által törtek a vársánccon.

Telekinek örömeben
Olyan szilaj kedve támadt....
„Hej! még ezek a diákok
Csuffá teszik valamennyi katonámat!

Kardjok sinesen; füstély, esakány
Ni! hogy pörög a kezükben!..
S míg nézi a bátor népet,
Arca sápad, szive döbben.

Nemes véru, bátor ifjak
Cselbe mentek, kereszt tűzbe,
S hiába volt zord haláluk:
A szép sereg szét lön üzve....

....Le a füre itt hanyatlott!
Tán véreből nőtt a virág;
Lászlóm, Lászlóm mért hagyál el,
Mit ér nélküled a világ....

Mig ez a nép szobrot állít
Sirod és a sirok felett:
Mind örökre hú szivembe
Zárom a te emlékedet!

Szél Farkas.

KORONA és BÖRTÖN.

Történeti beszély.

Zombori Gedőtől.

(Vége.)

Majd mintha kábultából öntudatra jött volna, ijedten sikoltott fel, s göresösen taszította el magától a férfit, a kit szeretett és a kin apja vére párolgott, s zokogva tántorgott

Tanú kihallgatás 1862 május 24.
 Ítélet hozatott " július 31.
 Ez kiadatott " august. 30.
 Eskü letételre jelentkezés 1862 sept. 16.
 Eskületétel 1862 november 3.
 Az eskületételi jegyzőkönyv előadatott 1862 november 6.
 A végzés kiadatott 1862 december. 4.
 Tárgy 50 fton alul összes megítelt költség 15 o. é. ft. 60 kr.
 2-ik ügyben a keresetlevél beadatott 1862 február 5.
 Tárgyalási határnap 1862 Mártius 17.
 Előadatott a jegyzőkönyv 1862 jul. 3.
 Kiadatott a végzés 1862 jul. végén.
 3-ik ügyben a kereset levél beadatott 1862 február 7.
 Tárgyalási határnap 1862 február 24.
 A felek elhalaszták " mártius 3.
 A jegyzőkönyv előadatott 1862 május 8.
 Tanúk és szakértők kihallgatása 1862 június 12.
 E jegyzőkönyv előadatott 1863 jan. 22.
 Újabb tárgyalás február végén.
 Tárgy 100 fton alul.
 4-ik ügyben a keresetlevél beadatott 1862 mártius 12.
 Tárgyalási határnap 1862 április 7.
 A jegyző könyv előadatott 1862 ápril 10.
 Tanúkihallgatás 1862 május 12.
 E jegyzőkönyv előadatott 1862 jun. 5.
 Újabb tanú kihallgatás " " 30.
 E jegyzőkönyv előadatott " jul. 3.
 Tanú esketés " aug. 11.
 Újabb tárgyalás " oct. 6.
 Ítélet még nincs, tárgy 30 fton alul.
 5-is ügyben a keresetlevél beadatott 1862 július 9.
 Tárgyalási határnap 1862 auguszt 4.
 Ítélethozatott " november 27.
 Kiadatott 1862 január 15.
 Föllebbezete t " " 30.
 Azóta újabb lépés nem történt, tárgy 60 fton alul.
 6-ik ügyben a keresetlevél beadatott 1862 július 9.
 Tárgyalás határnap 1862 augusztus 4.
 Ítélethozatott " septemper 4.
 Kiadatott " october 18.
 Föllebbeztetett " " 27.
 A föllebbezvény előadatott 1862 non. 6.
 Kiadatott 1862 dec. 19.
 Itt áll az ügy: tárgy 30 fton alul.
 7-ik ügy lefolyása tökéletesen egyenlő a 6-ikkal, tárgya 20 fton alul.

8-ik ügyben a keresetlevél beadatott 1862 jul. 9.
 Tárgyalási határnap 1862 aug. 25.
 E jegyzőkönyv előadatott " sept. 11.
 A végző kiadatott " oct. 4.
 Tárgy 30 fton alul.
 9-ik ügyben a keresetlevél beadatott 1862 jul. 25.
 Tárgyalási határnap 1862 sept. 15.
 Előadatott " dec. 18.
 A végzés kiadatott 1863 jan. 3.
 Tanúkihallgatás " " 9.
 Újabb lépés nem történt tárgy 140 fton alul.

N. D.

Megyei központ.

(V.) Sokszor volt már e lapokban és más helyen is elmondva, hogy Szatmár megye központjával a természet és körülmények Szatmár városát jelölték ki; soha e kérdés nagyobb vitát tárgygyá nem vált mint napjainkban, de e vitás fájdalom egyedül Szatmár városi előjáróság, a megyei hatóság s a magas kormány közt folyt, a megye nagy és igen nagyon érdekelt közönsége, az ügy tárgyalásánál részt nem vehetett, érdekeltégét pedig kimutatni magán úton sem tartotta szükségesnek. Jó volt é ez így nem akarjuk kérdezni, a megőződés dolga, azt pedig becsületes ember mindenkiben tiszteli; de annyi igaz miként naponként látjuk s mind inkább érezzük, hogy a megye székhelyének Szatmáron a helye. És most, midőn párnappal ezelőtt e kérdés tényleges eldöntés végett a n. m. helytartó tanácsához valahára felterjesztetett, — nem épen szükségtelen dolgot vélek cselekedni, ha két, talán még senki által fel nem hozott körülményt figyelembe ajánlok t. i.

1-ör A tanúk előfogatozása díjazása büny ügyekben végtelenül sokba kerül most a szélen Károlyban, mint kerülne akkor ha a törvényesék Szatmáron lenne.

2-ör Jelenleg, midőn, a telekkönyvezés is Károlyban vezetteik, a messze eső vidékről például a bányai járásból alig történik, telekkönyvi beadványozás. Ez által nem csak a birtokviszony jön zavarba de az adók vevők nagy büntetésnek is kiteszik magokat.

Lehetne még felemlíteni a bélyeg fogyasztás kevesbedését de azt azokra bizom kik jobban értenek hozzá.

Jó volna az eszméket nagyobb körű lapban bővebben fejtegetni.

Borászati társulat.

A szatmári borászati társulat eszméjét én indítottam meg, oly szándékból, hogy az addig is, míg gazdasági egyesületünk az ügyet felkarolhatná, s bortermelésben gazdag megyénket, kellően képviselő borosarnok s kereskedés felállításáról gondoskodhatnánk; Szatmár városában megalakulva, egyelőre a Szatmár városi borokat tisztán mutassa be a fogyasztó közönségnek, de előtérbe lépett a takarékpénztár kérdése, s én tudván azt, hogy ily pénzzegény világban, az ember legjobb akarata mellett sem képes, egyidőben két társulat létrehozásához, még a bizonyos nyereség fejében s járulni, a takarékpénztár pedig ez idő szerint égető szükség lévén, a borászati társulat kérdésével egy időre felhagytam; reményem van azonban, hogy az általam az országos gazdasági együlethez küldött borok felől kedvező véleményt nyelendeik, pénzügyünk is derültebb leend, s akkor a borászati társulat minden esetre létesülni fog. Addig tehát az érdekeltek legyenek türelmelemmel, s fordítsák a pénzt a takarékpénztári részvények vásárlására. Szatmár, febr. 12. 1863.

Vajai Károly.

BAJAINK.

IV.

Mai napig nem döntötte le az előre haladt koránálunk szatmáriaknál, úgy látszik a választalakat, melyeket a büség, gőg és rangföltés épített a hivatalok emberei közt. Mainapig sinés nálunk kellő figyelem fordítva arra, hogy a meghatározott évi fizetések minő rendben s mily pontossággal adatók ki városunk különböző rangu, rendű, című és foglalkozási kivatalnokainak.

Azt látjuk és tudjuk, hogy azok kik a város közigazgatási és törvénykezési ügyeivel foglalkoznak, minden hó elején előre kiveszik illetményeiket a közpénztárból; míg a más téren foglalkozó hivatalnokok jelszen az egyházak és iskolák vezetői a lelkészek és tanítók a mellett, thogy azon kedvezményben sem részesültek soha mind ez ideig, hogy fizetéseikhez havonként juthattak volna, még ez évnegyed elteltével utólagosan sem vehetik magukhoz járulékaikat. Miért van ez így? Mert a közelebb működő hivatalnokok havidíjai fölemésztik a csekély pénztári bevételt, az előleges gondoskodás pedig hiányzik, melynek az évnegyedes utólagos hivatali fizetések pontos teljesíthetőségét kellene munkálnia.

Volt idő még csak a közel multban, melyre pedig némely elfogultan gondolkozók fájó kebellet tergetik a feledés fátyolát, melyben ily nemű panasz nem emeltethett jogosan, pedig megvoltak a városnak akkor is szinte minden mai terhei, bevétele sem volt több a mostaninál, pénzügye még is ugy volt rendezve, hogy a pénzkézeltők az idő teljességének eljöttével nem utasították nem taszították vissza hideg közönnnyel a férfiakat, kik a felnőt s ifjú nép nevelése körül idejüket eltöltve, fáradozásai jutalmát magukhoz venni az illető helyen ajtót nyitottak.

Miért van az most mákép? Miért van az, hogy jelenben papjaink és tanítóink csekély évnegyedi fizetésüket három hó elmulta után sem kezelhetik? Hát így törekszünk nevelésügyi sáfárainkban a munkakédvet szives buzgalmat és lélekismeretes hűséget ébreszteni és táplálni?

Ébredjetekek uraim, kik ezen méltányos panasz elhárítására vagytok hivatal; gondoskodjatok kellő időben a szükséges kiadások felől; adjátok meg a magi ide-

a hideg falhoz mit a természet a barlang oldalán alkotott...

Ellentétben e jelenettel vidám zsvivaj keletkezett a barlang közelében, a mint egyszerűre az erdő kanyarulatán kibontakozva száz torok kiáltá:

— Éljen XIV. Erich a svéd király! s hangzék a barlang előtt: éljen a király! Erich előbb mereven halgatta e zajt, majd felragyogtak szemei.

— Hallod, hallod? Párthiveim föl kerestek!... Kivivom a trónt, boldoggá teszlek! Helyrehozok mindent, a mit ellened a népem ellen vétettem, azzal az erővel teszem ezt, melyet tőled nyertem.

Nem sokára fákllyákkal hősök jelentek meg a sötét üregben, tisztelettel jöttek s hajóltak meg a király előtt, lábaihoz tévén kardjokat — hódolat jeleül.

— Meg törve ellened hatalmas, foglaldel újból trónodat — szóltak a követek.

Erich nyakába borulte marcona alakoknak, sirt és érzékenyülten rebegé:

— Helyre hozom a mult hibáit. Imköszöntsétek a királynéokat, Binkeervoud leányát!

A követek leborultak Hermine lábaihoz.

Perdig mosolyogtak a szép ajkak, a bol-

dogság sugárzott a szép arc vonalmaiból, s minha mondta volna a szemek ragyogó sugara:

— Az ő neje vagyok... De pár perc múlva arca el borult.

Eddig tartott a kábulat, most a való szóháltatta meg:

— Nem, honfiak, én királynétok nem leszek. Elöttem multam fájdalommal bezáródott a világ. Legyetek boldogok, áldjonmeg az úr s a fejedelem keze... Távol a trónnak fényétől a zárda sötét falai közt fogok imádkozni a ti boldogságtokért.... Erich, te újból a trónra lépsz, legyen veled az ur lelke. Lelkünk a boldogság közepében is öszetörné az emlékezet hatalma... Szenvedek, meghalok, de tied nem lehetek soha!.. Nincs erőm téged megölni, de van erőm szivemnek bűnös érzetét elfojtani. Ne feledd, hogy nekem egy étellel tartozol, s én boldogságomról mondok le!... Ródd le mindakettőt nemzedetnek, mely ismét fejévé emelt!

Hermine sebes léptekkel hagyta oda a barlangot... Még távulról is hallatszott elfojtott köny csuklása.

Erich ott állt meredten; göresösen, reszkette nézett a távozó után, míg arcán a vonások vonaglottak. A hősök egyike hozzá ment, s meg érinté karját:

— Uram király! nem hallođ harcosaid

üvöltését? Az ellenség vissza tért; állj táborod élére.

A király föl emelte fejét és szétnézett fürkészőleg, hogy álom ez vagy való; megvárta sötét fürteit s le mondással szólt:

— A trón többé nem nekem való. Eltünt oldalomtól az angyal, ki paizsom lett volna, kinek szerelme által meg tisztult volna koronám. Így jobb nekem a börtön sötéte, hogy a nap sugarok föl ne költthessék boldogságom emléket s a régi vágyakat. Ne folyjon több honfi vér!

— Éljen öcsém XI-ik János a svéd király.

* * *

XIV. Erich börtönben végezte viszon-

tagságos életét.

Mely napon mérget kapott a fogoly fejedelem, ép azon nap álltak körül az arieplogi szüzek bánatos arccal a zárda fejedelemné ravatolatát.

Egyik kibűnhődött, a másik kiszervelett.

Mi pedig, kik e két szív harcán végig pillantottunk, szivükben egy hurt hallunk pendülni fájó hangon:

— Hányan vannak, kik megérdemelnek a boldogságot, s boldogtalanok maradnak mindig!..

jében mindenkinek a magáét; ne különböztessék meg embereiket egymástól, mert mindnyájan egy cél felé törekedtek anyagi és szellemi jólétünk előmozdítása nagy pályáján; egyenlő akarat jó indulat fűzte össze szíveinket; egyedül így várhatjuk remélhetjük előhaladásunkat.

Hetel.

A szatmár városi jótékony nőegylet 1862-ik évi nov. 16-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének rövid vázlatja.

Elnökön Szerdahelyi Pálné 6 mgsa fontos okoknál fogva a gyűlésre meg nem jelenhetvén, a gyűlés elnökön t. Koós Lajosné asszonyság elnöklele alatt tartott meg.

A tanácskozmány tárgyai valának:

Hogy az egylet a bizottmányok egész évi működéséről körülmenyesen megismerkedjék, a bizottmányi jegyzőkönyvek rendre felolvasattak.

A pénztári számadás megvizsgálására kirendelt küldöttség a megvizsgált és helyesnek talált számadásról jelentését bevadva, a pénztár állapota fölmutattatott.

Titkár a dolgozóház állapotáról tett jelentést.

Ruhatárnoknő a dolgozóházi ruhatar mibenlétét adá elő.

Fölmutattatott a bizottmányi és a működő tagok által a szegények számára legközelebb véghezvitt kéregetés eredménye, mely is a következők áll:

Horváth Katalin, Domján Bálintné, öz. Ladányi és Gyalai Sándorné Varga-utcában gyűjtöttek: 17 ft. 85 krt és félveka tengerit. Hock Józsefné és Horváth Katalin Kazinci utcában 19 ft. 20 kr. Vajai Gáborné és Molnár Sándorné Kis- és Nagy-Pér-utcában 5 ft. 17 kr. 9 db. ruhanemüt és 9 itce fűzelék. Júrteskő Dánielné, Kiss Józsefné és Kovács Emília Nagypiac és Vár-utcában: 27 ft. 27 1/2 krt. Gyarmathy Mihályné, id. Hankáné, Herman Teréz, Mateosiné és Óváriné Fapiac-utcában: 17 ft. Lehotzky Jánosné, Váradi Sámuelné, Bugyi Károlyné és Közszeghy Amália, Fazekas-utcában: 8 ft. 71 krt. és 5 itce fűzeléket. Békésy Imréné, Ábrahám Antalné, öz. Borsiné és Korekes Antalné, Nemes- és Csizmadia-utcában: 43 ft. 2 krt. Gabányi Jánosné és Erdélyi Istvánné Rekettye-sorban 4 ft. és 3 db. ruhanemüt. Kovács Józsefné, Vas Andrásné és Pol Mihályné Barát-utcában: 7 ft. 52 kr. 1 db. ruhanemüt, félveka fűzeléket és 18 tojást. Koós Gáborné, Rózi Józsefné és Hegyesi Jánosné Jakab-utcában: 5 ft. 29 krt. és 8 itce fűzeléket. Vékony Mihályné, Szatmári Mihályné és Szukub Berta Nagy- és Kis-Viz-utcán: 8 ft. 50 krt 9 db. ruhanemüt és 57 tojást. Osvát Ferencné és Székely Józsefné Kis-utcában: 2 ft. 45 krt. 12 db. ruhanemüt, 8 itce tengerit és 8 itce fűzeléket. Korányi Jánosné és Vitkó Jánosné Nagy-Hid- és Közép-Hid-utcában 15 ft. 50 krt. 5 db. ruhanemüt és 1 véka tengerit. Major Ferencné és Frits Johanna Gyöngyvirág-utcában: 4 ft. 60 krt. és 3 itce fűzeléket. Kovács Lajosné és Nagy Krisztina Templom-utcában: 16 ft. 73 krt. 2 v. buzát, 2 v. tengerit, 16 itce fűzeléket és 10 rőf vásznat. Turi Mihályné és Tarcali Anna Lázár-utcában: 11 ft. 40 krt. 1 db. ruhanemüt. Szekrényesi Józsefné és Kovács Istvánné Bors-utcában: 5 ft. 5 v. buzát. Reich Andrásné, Riz Mari és Fülep Antonia Buzapiacon: 19 ft. 10 krt. Ignác Jánosné, Békessy Klára és if. Hankáné Smórt-utcában: 10 ft. 52 krt. Herceg Imréné, Lád Irma és Majorné Diana-utcában: 6 ft. 60 krt. Hartman Istvánné, Szemánszkiné, Búszörményiné és Bugyiné Nagy- és Kis-utcában: 38 ft. 86 krt. Barta Józsefné és Hubánné Középhid-utcában: 10 ft. 87 kr. 1 db. ruhanemüt. Fáy Imréné, Ruprecht Antalné és Közszeghy Mái Doboló- és Kápolna-utcában: 26 ft. 66 krt. Pap Zsigmondné és Joó Amália Nagy-utcában: 12 ft. 79 kr. Szabó Mihályné, Belica Lujza, Kis Dánielné, Berec Sándorné, Szabó Mártonné, Huszti Andrásné és Losonci Józsefné Kis- és Nagy-Csapó-utcában 13 ft. 60 krt. félveka tengerit és félveka fűzeléket. Hellerman Jánosné és Kalik Jánosné a Szamos-soron. 4 ft. 50 kr. Tegze Ferencné, Nádudvari Györgyné és Balog Jánosné Kántor- és Giród-utcában: 7 ft. 79 krt. Zsadanyné 2 ft. 58 krt. és 2 db. ruhanemüt. Pénzbeli összes gyűjtések: 569 ft. 48 1/2 kr. (Vége követ.)

Közli: Nagy Vince, nőegyleti titkár.

LEVELEZESEK.

Szinérváralja január hó, 1863.

T. Szerkesztő ur!

Ma pangó s szellemi tekintetben mindenütt élénk-telen nemzetünknek társadalmi élete, s így érdekes lesz, ha sok tekintetben érdekes mező-városunk társadalmi mozgalmából egy kúszált lapot szakítok ki.

Ez előtt néhány évvel Szinérváralján, haladni, tudni vágyó értelmiségünk minden felekezeti és nemzet faji különbség nélkül olvasó kört alakított, s szerelt fel rendesen izléssel és csinosan. Nézetünket kicseréltük, egy ideig nagy érzelmekben testvéresült a szív és lélek; tanítók egy mást s egymásban szeretni a hazát!... De fájdalom a viszály, a korszellemétől hátra maradt eső-könnyesség itt is kiszakított pár láncszemet. Az olvasó kör, mint mindenütt, ugy itt is év végén testületileg szavazattöbbséggel rendelkezett, erszénye szerint— arról, hogy minő lapokat hordasson. A nagy többség azt nyilatvánta, hogy a „Független-t”, „Idők tanuját” s a „Hír-nök”-et jártatni hiányzik a pénzerő. Erre a helybel r.

kath. lelkész és gondnok ur hatod magával kilépett s r. kath. olvasó kört alakított, elnevezvén együletünket ref. olvasó körnek. A rozsvilág, fájdalom, hivatal s rang keresés manijának korszerűtlen demonstratioját látja e kilépésben. En az ön lapjáról, őszintén szólva, nem tudnám megmondani, hogy szerkesztője minő hitnézetet vall, így a tekintélyes pesti lapok nem hitfelekezeti hanem magyarlapok—lelkők hevével melegítve a haza szent ügyét, elvüli tüzték a testvérelést; fájó kebellet valjuk meg, hogy még köztünk közénk a kortól elmaradott hitbuzgalom manija tolja a viszály démoni arcát.

Nó de az az 30—60 ft. mit a kedvelt lapjaik hordatására a két jó ur külön-külön öszvetett még nem csinál pártot sem a „Független”-nek, sem a „Reixrath”-nak! Haladás, haladás, terjeszd ki zászlódat, hogy ne mondjanak tetteikben ellent azok, kik ajkukon a szeretett igé-it pengetik!

Isten önnel s szeretett hazánkkal!

Szatmósháti.

Tasnád jan. 14. 1863.

T. Szerkesztő ur.

Engedje meg Ön, hogy vessek egy pillantást az elenyészett 1862-ik évre. Nem fürkészem s nem is céloz fürkészní, hogy milyen volt ez évben politikai s társadalmi életünk; nem, hogy öröm hozó volt-e az, vagy egyéni életünket gyászszal vontá-e be? En csak irodalmi tekintetben vetek egy utó pillantást, kimutatván hogy az elenyészett évek, első és második felében városunk s vidékünk mennyire pártolta a lap irodalmat, s hogy ezt tehessem, a helybeli t. posta expeditor ur kérésemre szives volt a tasnádi postára járt lapok jegyzékét a nevezett évről kiadni.

Magyar politikai lapok közül ezek jelentek meg.

1. Alföld első felében 1 példány, másodikban egycsem	
2. Csator " " 2 " " "	8
3. Jövő " " 9 " " "	8
4. Kolozsvári közlöny 10 " " "	5
5. Korunk " " 2 " " "	—
6. Magyar ország 11 " " "	4
7. Magyar Sajtó 10 " " "	8
8. Pesti Napló 6 " " "	5
9. Politikai újdonságok 29 " " "	22
10. Sürgöny 5 " " "	4
11. Vezér " " 3 " " "	2

Es így az első felében tízfélé politikai lap jelent meg postánkon 85 példányban, a második felében 8 féle pol. lap 58 példányban, mi mindenesetre minusra mutat.

Nem politikaiak.

42. Bolond Miska 1. f.é. 11 példány, 2-dik f. é. 7	
13. Családi kör 1 " " "	1
14. Divat Csarnok 1 " " "	—
15. Falusi gazda 3 " " "	2
16. Gazdasági füzetek " " " "	2
17. Gyermek barát 3 " " "	5
18. Gombostű 2 " " "	—
19. Házi Kincstár 2 " " "	2
20. Hölgyfutár 5 " " "	2
21. Katholikus néplap 1 " " "	1
22. Magyar gazda 1 " " "	—
23. Nelelejes " " " "	1
24. Néptanítók közlönye 1 " " "	1
25. Növilág 2 " " "	5
26. Ország tükre 5 " " "	1
27. Pestihölgy divatlap 6 " " "	3
28. Prot. Egyh. s Isk. lap " " " "	1
29. Tanodai lapok 4 " " "	—
30. Tárogató 5 " " "	1
31. Ústökös 5 " " "	3
32. Vasárnapi ujság 25 " " "	20

Nem politikai lap jelent meg tehát 18 féle 73 példányban, a második felében pedig 17 féle 34 példányban, itt is deficit mutatkozik.

Egész évben postánkon 32 féle magyarlap 270 példányban jelent meg.

1. Hermaustädter Zeitung és 2. Pester Lloyd első felében 1—1 példányban, másodikban egyben sem 3. Presse mindkét fél évben 1—1 példányban. A nem politikaiak közül: 1. Bazar, mindkét felében 1—1 példányban, 2. Figaro csak az első felében 1 példány. 3. Musze Stunden, csak az első felében 2 példány.

Román (oláh) lapok politikaiak 1. Concordia első felében 6 példány. 2-ikban 2 példány 2. Gazeta Transilvaniei első felében 16; 2-ikban 12 példány. 3. Telegraful Rom. csak az első felében, 2 példány.

Nem politikaiak 1. Ami Cul seolei, első felében 15; 2-ikban 12 példány. 2. Strigviulu, csak az első felében 1 példány.

Zsidó lap a Gallizischer Bote politikai lap jelent meg az első felében 3 példányban, a másodikban egy példányban sem.

Nem magyarnyelven írott lap hordatott tehát postánkon egész évben 12 féle, 78 példányban.

A mult év dec. hava 22-ről méltó föl említeni azon nevezetes jelenséget, mely városunkban a ritkaságok közé tartozik. Nevezetesen a fent írott napon egy izraelita léányzó vétettette ref. ker. gyülekezetünkbe, mely alkalommal az isteni tisztelet végesztével helybeli ref. lelkész n. t. Kiss György ur, az ünnepélyes alkalomhoz épületes beszédet tartott, a népes ker. gyülekezet előtt, hitünk főbb ágazatiból s nehány imából föl kérdezte az illetőt, mely kérdésekre midőn egész bátorsággal es jártassággal felelt, a nevezett lelkész ur által megkereszteltetett Eszter névre.

Adja az ég, hogy az új ker. jó keresztlyón s Krisztus evangéliumának tánteríthatlan követője legyen.

Mult hó 10-én este a helybeli ref. hármonica társulat kislőkéje növelésére táncestélyt rendezett, de ugy látszik, hogy vagy mulatozni vagy pénzt kiadni nincs kedvük mai időben az embereknek, mert a társulat nem hogy nyert volna, sőt kiadásait sem fedezhette a bevételből; a különben élénk vigalmat megzavarta éjjél után egy óraker, egy kishogja szalma égése; szerencsére a szél oly irányba fujt, hogy épület közel nem levén, semmi egyéb meg nem gyulhatott.

Isten velünk! P. S.

Gömörmege jan. 26. 1863.

T. Szerkesztő ur!

Farsangban vagyunk, a vigalmak korát éljük. Tán-colunk s örülünk jótékony célokra; a vigalmak hemzsegő sokasága oly gondtalan, oly könnyű, mintha pehely gyanánt egy leheletre elfúhatnók. Jan. 25-ikén Putnokon volt táncvigalom, a rom. kath. és ref. népiskolák javára. Szép közönségben a vallásos kegyelet, és közönszeretet mutatta föl magát, körülbelöl ötven o. ft. jövedelemmel egy-egy részre.

A „putnoki méhészegylet” alapszabályait, kivonólag van szerencsém küldeni; azon tudósítással, hogy megerősítés végett felsőbb helyre most van fölterjesztve. Igen szép volna, ha ennek nyomán hazánk minden vidékén alakulnának méhészegyletek.

Meglepett bennünket a jó időjárás, annyira olvadásnak indult a hó s jég, hogy attól tartunk, miszerint majd midőn tavasz tartoznék lenni, fog dühöngeni a lezordonabb tél. Juhos gazdánk végtelen örülnek, mivel már sokkal kevesebb takarmány kell, a korai legeltetés mellett.

Majd elfeledém megemlíteni Tóth János eszmadia mesternek, azon jeles s követésre méltó tettét, hogy a putnoki ref. iskola javára ajándékozott a bálialkalmkor egy pár finom eszmat, melyből 28 o. ft. jövedelme lön ezen iskolának Adja Isten, hogy mindenütt, hol a közügy kívánja legyenek lelkesek, kik tehetségük szerint annak virágzását előmozdítsák!*)

K.

Helybeli hírek.

⊙ E hó 10-én a tiszta szerelem elé-gülten mosolygott azon —egy mást meghaladó áldozat közt—kötött frigyre, mely Ro t m a n beregszászi orvostudort és e lapok szellem-dus munkatársnőjét Csánk Mária urhöl-gyvet vitte az oltár elé. Szívünkéből jön az áldás, mely utánok száll, hogy: mind legyen valóva a sok szép remény, melyet vágyai-val évekig táplált a fennkölt kebel!

⊙ Vasárnap febr. 8-ikán a zárdai le-ánynövendékek szép számu vendég koszorú előtt játszották sikerrel „Gáspár amerikai kalandja” című német, s „a szegény ember szándokát boldog Isten birja” című magyar gyermek vígjátékot. E kedélyes östvéen mű-ködők s társnőik örömét 9-ikén este vi-dor gyermekbál tetézte.

⊙ Néhány nappal ez előtt P... me-gyéből Szatmár város főbirói hivatalához Polyák Mátyás szolgabíró urtól hivata-los levél érkezett ily címmel: „a helys ég éremes birájának Szatmáron.” És ez történt 1863-ban!!!...

⊙ Vasárnap febr. 8-ikán a helybeli óvoda javára tartott, zsűfolságig népes, dali-dó 150 forinton felül jövedelmezett. Való-ban csak ekkor látszott: mily szűk a „zöldfa” terme, midőn jótékony célra táncolni vá-ro-sunk nagy közönsége gyűl öszve. Nem ké-telkedünk, hogy a holnap febr. 15-iki polgárbál is a nemes célnak szép öszve-get fog jövedelmezni.

⊙ Mit a mindennapi panasz hangoz-tat, magunk is sokszor tapasztaljuk, hogy „nem lehet jó húst kapni”. Most mint tudjuk a hús ára felemeltetett. A méltányosság szempontjából nem kívánjuk, hogy a húsvá-gó a közönség kedveért kárt szenvedjen, de meg fordítva azt sem szabad megengedni, hogy a húsbán hiány legyen, s a hús ros-zsaságaért a panaszok hiába ismétlődjenek. Ne legyünk a húsvágók irányában túlkö-vetelők, de kérjük a rendőrséget: ügyeljen fel, hogy kik a húsvágásra engedélyt kap-tak elegendő mennyiségben igaz fonttal s jó húst áruljantak.

⊙ Szívünkön öröm mosolyog végig azon tudatnál, hogy az ügynek nem vagyunk ép fölösleges, haszontalan napszamosai, sza-vunknak van értéke. A „Kölcsey szobor”-ra

*) E lelkes példát ajánljuk a céhek figyelmébe: a „remek”eket ha e célra áldoznák, az intézeteket nagyban segítenék. Szerk.

felhívó figyelmeztetésünk annyira már megtermé gyümölesét, hogy kiknek a lap kezébe jutott — lelkes honfiak és honleányaink szívében felkelt a tudat, hogy önmagunk elleni véték lenne, ha az elhunyt dicső iránti kegyeletünket nem a legfényesebb eredményben mutatnók fel. A fővárosi és vidéki lapok feszült figyelmé van e szobron, s e szobor-ügygyel azon kérdésre felelünk, hogy Szatmár város és megye mivel közönségében mekkora a szellemerő, buzgalom, s kegyelet. A határ idő e hó vége. A legsűrűbb társas öszvejövetel napjai vannak hátra. Jó nép ez a mi fajunk! Vigalmaink közt csak fel kell említeni a haza nevét, melyet ihletten szoktunk ajkainkra venni, hangot kell adni az eszmének s örömmel hordja öszve filléreit. Szabadjon még egyszer a bizottmány megbízásából a családi öszvejövetel vidor hangjai közé, lelkes férfaink és hölgyeinkhez a honszerelm kérő hangját vegyíteni: ne feledjék megyénk csillagát, a honszerelmet lehelő „hymnus“

költőjét, a haza koszoruzott látnoklelkű dalnokát, kinek érdemei hangosan kéri a kegyelet azon adóját — a szobrot, mely megyénk egyik büszkesége lesz.

A helybeli kath. főgymnáziumban f. hó 19-től 28-ig fognak megtartani a félévi nyilvános vizsgálatok; és pedig 19. 20. 21 s 25. a nyelvekből, 24. 25. 26 s 27. a földrajz-, történelem-, természet-tudományok- és bölcészettanból, 28-án a vallásból. Melyekre a szülők és iskolabáratok tisztelettel meghívotnak. Szatmáron febr. 14. 1863.

A kath. főgymn. igazgatósága,
Szerkesztőségünk a cél érdekében ajánlja városunk minden readó polgárainak figyelmébe e jótékony célú felhívást:

Meghívás jótékony célú táncestélyre.
1861 évben sikerült az iskolai előjárásúknak a vasárnapi-iskolába szorgalmasan járó, legjobb viseletű mester-inasok jutalmazására egy alapítványt létrehozni, mely alapítvány jöhet a jótékony intézmények sorában ma még a legujabb szülőt, mindazáltal annak üdvöshatását városunkban létező mindhárom vallásfelekezeti vasárnapi-iskolások már a mult iskolai év végével is élvezték.

Hogy jövőben mennél több jó fiu szorgalom és példás viseletért jutalmaztathassék, s azáltal a többi mester-inas a szép, hasznos és üdvörsre ösztönözöttve,

a vallás, e köles nevelés és a közmivelődés ezen uton is az ifjuság ama osztályzatában annál inkább terjedhesen, a fentebbi alapítvány gyarapítására folyó hó 15-én a „Zöldfa“ vendéglőben 50 kr. belépti díj melletti polgári táncestély fog rendeztetni, melyben részvétre a városi közönség ezennel tiszteletteljesen meghívatik. Szatmár, február 2-án 1863.

Nagy Vince,
a r. k. minta főelemi és a vasárnapi-iskola igazgatója.

☉ A hely. hitv. reformátusok Szatmár-Németii fő tönodájában a kövizsgák Február 24-dik napjától, a holdnap utolsó napjáig, következő renddel fognak tartatni.

Február 24. kedden d. e. 9-12 óráig az I-ső elemi oszt.; d. u. 2-5-ig a II-od elemi oszt.

Február 25. szerda d. e. 9-12-ig az I-ső gym. oszt.; d. u. 2-5-ig a II-od gym. oszt.

Febr. 26. esütörtök d. e. 9-12-ig a III-ad gym. oszt.; d. u. 2-5-ig a IV-ik gym. oszt.

Febr. 27. péntek d. e. 9-12-ig az V-öd gym. oszt.; d. u. 2-5-ig a VI-od gym. oszt.

Február 28. szombat d. e. 8-12-ig a III-ad elem. oszt.; d. u. 2-5-ig a IV-od polgári osztály növendékei fognak a tanoda imateremében megvizsgáltatni. A szülők, rokonok s tanúgy-barátok e nyilvános szigorlatokra teljes tisztelettel hívatnak meg!

Minthogy lapunk hirdetésüket a hazai lapok közt legolcsóbban veszfel, s a vidéken és a haza minden részében legtöbb példányban tudatja, felkérjük a t. c. gazda és iparos közönséget — hogy hirdetésekkel lapunkat tiszteljék meg.

HIRDETÉSEK.

Lehotzky János
nyilvános
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNAK JELENTÉSE
S z a t m á r o n.

Az ujjolag megbővített kölesönkönyvtárát mely eddig 2000 kötetet feljül számlál, nagy választékban tartalmazza a magyar — német irodalom újabb és érdemesebb termékeit s naponkint a legujabb remekműveikkel gyarapul, ajánlja a t. c. helybeli valamint vidéki közönségnek mulatva mivelő használatára.

Bérleti feltételek:

1. A bérlet naponta veheti kezdetét.
2. A jutányos bérletdíjak melyek mindig előlegesen lefizetendő napontai bár többszöri váltásnál — következő:

1-szeri 1 köt. kivitelnél		1-szeri 2 köt. kivitelnél		1-szeri 4 köt. kivitelnél	
Uj pénz.		Uj pénz.		Uj pénz.	
1 havi díj	— ft. 30 kr.	1 havi díj	— ft. 70 kr.	1 havi díj	— ft. 1 ft.
3 " "	1 " 50 "	3 " "	2 " 10 "	3 " "	5 " "
5 " "	2 " 50 "	6 " "	3 " 50 "	6 " "	5 " "
1 évi " "	5 " — "	1 évi " "	7 " — "	1 évi " "	10 " "

A teljes nyomtatott sorjegyzékének I. és II. Pótlék-jával ár 45 kr.

3. A bérlet kezdetekor, minden bérlő a rá bizott könyvekért biztosítékul, egyszer mindenkorra beteszi a fentebbi kimutatás szerinti aránylagosan befizetendő összeget, mely neki a bérletből kilépte alkalmával ismét visszafizettetik.

Szatmár, február havában 1863.

Lehotzky János, könyvtáros Szatmáron.

Szónyi Ferenc ajánlja a n. é. közönségnek a leg jobb fajú friss kerti vetemény magvait nem különben lucerna és más gazdasági magokkal is a legjutányosabb áron szolgáló.

Üzlete csabaféle ház 31 szám.

4-5

Árverési hirdetemény.

Alólirt végrehajó által ezennel közhiré tétetik, miszerint Berger Ábrahám Mikolai lakos felperesnek Halász Ferenc Szatmár-Németi lakos marasztaló alperes elleni követelése kielégítése végett, nevezett alperes tulajdonához tartozó Szatmár-Németiben 1831 sz. a létező s biróilag lefoglalt házas telek, melynek becsértéke 240 o. é. forint, folyó 1863-dik évi mártius 12-én első — nem sikerülés esetében f. é. april 13-án második ízben a becsáron alul is, mindenkor délutáni 3 órakor, a helyszínén nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek elfogadtni.

Az árverési feltételek alólirt végrehajónál, mindenkor megtekinthetők.

Felszólítatnak ezuttal mind azok, kik a fentebbi lefoglalt vagyona netalán tulajdoni igényt tartanak, hogy ezen igényüket, az árverés megtörténte előtt, nyujtsákbe.

Kelt Szatmárt február 11. 1863.

S. Nagy Károly,

főjegyző kiküldött végrehajó.

1-5

Anzeige
der
ÖFFENTLICHEN LEIHbibliothek
des

Johann Lehotzky in Szatmár.

Entsegefertigter empfielt seine stark vermehrte aus neuester deutsch-ungarischen Literatur bestehende Leihbibliothek dem geehrten Publikum von Szatmár und seiner Umgebung, der getruckte Katalog (sammt I. u. II. Supplement) darüber ist um 45 fr. zu haben. Die Leihbibliothek enthält gegenwärtig eine Anzahl von mehr als 2000 Bänden und wird täglich mit den neuesten und interessantesten Werken vermehrt.

Abonnements-Bedingungen:

1. Das Abonnement kann mit jedem beliebigen Tage des Monats beginnen.
2. Die Abonnements-Preise, welche immer im vorhinein entrichtet werden, sind auf das Billigste festgesetzt, und selbst bei täglicher, wenn auch öfterer Wechslung nur:

Für 1 Band:		Für 2 Bände:		Für 4 Bände:	
Ö. W. fl. kr.	Über Land.	Ö. W. fl. kr.	Über Land.	Ö. W. fl. kr.	Über Land.
Für 1 Monat — 50	1	Für 1 Monat — 70	1	Für 1 Monat — 1	1
" 5 " 1 50	5	" 5 " 2 40	5	" 5 " 5	5
" 6 " 2 50	6	" 6 " 5 50	6	" 6 " 6	6
" 1 Jahr 3 —	40	" 1 Jahr 7 —	40	" 1 Jahr 40	40

3. Die Einlage, welche jeder P. T. Abonent bei dem Eintritt in das Abonnement laut obiger Specifications Ein für allemal erlegt, wird beim Austritt wieder zurück erstattet.

Szatmár im Februar 1863.

Johann Lehotzky
Buchhändler.

Hirdetemény.

A Busáki — nagy és kis sükárló — és Iloba Sebespataki birtokosságoknak egyenként bírósán — összetömegtelt kissebb kir. haszonvélteli és az Ilobai vizimalom a f. évi april. 1-ső napján kezdendő három évekre egymástól elkülönített bérletbe adandók, és e végett mind a négy bérlet iránt Miskótfaluban a f. 1863. évi mártius 12-ik napjának délelőtti 10 órakor nyilvános árverés téven tartandó, ennek köztudomásra juttatása mellett a haszonbérnek 1/4 részében állapított bánom pénzzel ellátva — a kitűzött árverési helyen és időben megjelenni szívesen meghívotnak.

Kelt Erdődön Február 15-án 1863

az Erdőd uradalmi tisztartóság által.

1-2

Válik.

Hirdetemény.

Szatmárt Kis új utcában 270 számú ház, mely is két család számára föl osztott kényelmes szobák, konyhák, és pincékkel sat. van ellátva, folyó évi szent György napjától haszonbérbe ki adandó. A bérleti szándékozók e tárgyban értekezhetnek a tulajdonos kereskedésében Nagy-piac 6-ik szám alatt.

1-5

A szatmár városi árva bizottmány részéről ezennel közhiré tétetik, miszerint néhai Váry József hagyatékához tartozó 516 ez. a. házastelek f. évi febr. 28-ik napján délutáni 3 órakor nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverési feltételek az árva bizottmánynál megtekinthetők. Szatmártt január 24. 1863.

Árva bizottmány által.

3-5